

आ.व.०७५/०७६ को वजेट वक्तव्य

नगर सभाका अध्यक्ष एवं सिद्धिचरण नगरपालिकाका प्रमुखज्यू
नगर सभाका सदस्यज्यूहरु,

नेपालको संविधान २०७२ ले गरेको व्यवस्था बमोजिम प्रथम नगरसभाको महत्वपूर्ण अनुभव लाई समेत समाहित गरी सिद्धिचरण नगरपालिकाको दोस्रो सभाको लागि आफ्नो वजेट आफै बनाउन र घोषणा गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ । यो गौरवपूर्ण अवसरमा जनआन्दोलन, जनयुद्ध, मध्येश आन्दोलन, दलित तथा जनजाति आन्दोलन लगायतका संघर्षहरूमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात सहिदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै घाईते तथा बेपत्ता नागरिक प्रति सम्मान प्रकट गर्दछु । राजनैतिक, सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रजहरु प्रति सद्भाव प्रकट गर्दछु ।

वजेट तथा कार्यक्रम त्यस्तो साधन हो जसले निश्चित अवधिभित्र कहिले, कस्ते, कहाँ, के काम गर्ने भन्ने विषय परिभाषित गर्दछ । यो एउटा जनताप्रति जवाफदेहीता कायम गर्ने माध्यम र व्यवस्थापनको औँजार एवं नीतिगत दस्तावेज पनि हो ।

वजेट तथा कार्यक्रम बनाएर मात्र काम सकिदैन की बरु वजेट बनाएपछि वास्तविक काम प्रारम्भ भएको मान्नु पर्दछ । सीमित स्रोत साधनको माध्यमबाट असीमित चहानाहरूलाई क्रमिकरूपमा पुरा गर्ने विषय पनि अवश्य सरल होईन । योजना कार्यान्वयको अनुकूल वातावरण तयार गर्ने विषय मूलरूपमा नगरपालिकाको भूमिकामा पर्दछ । तर अर्को महत्वपूर्ण पक्ष कर्तव्य परायण चरित्र पनि हो । जव व्यक्ति वा संस्था आफ्नो जिम्मेवारीको लागि इमान्दार र निष्ठावान बन्दछ अनि मात्र नतिजा प्राप्त गर्ने संभावना बढेर जान्छ ।

त्यसै गरी वजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा बढी आसावादी र सुधारको अवधारण लिएर बनाउने तर कार्यान्वयनमा ढिलासुस्ति, निरासावादी र यथास्थितिवादी हुने प्रवृत्ति हामी माझ विद्वमान छ । योजना कार्यान्वयमा कसरी जाने र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कसरी गर्ने भन्ने विषयको स्पष्ट कार्ययोजना बनाउन नसक्दा आसातित् प्रतिफल पाउन नसकिएको अवस्था छ । तसर्थ योजना तुर्जमा गर्दा कै बखत कार्यान्वयनको अवस्था वारे स्पष्ट हुन पर्दछ । वजेट तयार गर्दा नीति र कार्यक्रम सँग समन्वय र सामन्जस्यता चाहिन्छ तै कार्यान्वयन प्रभावकारी बनाउन वजेट तथा कार्यक्रमको आधारमा कार्ययोजना बनाई अगाडि बढनु पनि उत्तिकै आवश्यक छ ।

यस सन्दर्भमा मैले वजेट प्रस्तुत गर्दा यस वास्तविकताले सार्थकता पाओस भनि विशेष ध्यान दिइएकी छु । यस वास्तविकताको नजिक पुग्न योजना तर्जुमाको लामो प्रक्रियाको माध्यमबाट तयार पारिएको यो वजेटमा संविधानमा उल्लेखित मौलिक हकहरु, संघीय तथा प्रदेश सरकारले अङ्गिकार गरेका नीति तथा प्राथमिकताहरु, आवधिक योजनाले समेटेका विषयहरु, स्थानीय तहका विकासका समसामायिक मुद्दाहरु, आम नगरबासीबाट बेलाबेलामा उठाईएका आवाजहरु एवं हामी जनप्रतिनिधिहरु बाट बेलाबेलामा व्यक्त गरेका प्रतिवद्धताहरु लगायत विभिन्न विषयगत समितिहरूबाट प्राप्त सुझावहरूलाई समेत समेटेर यस आ.व.०७५/०७६ को वजेट तथा कार्यक्रम तयार गरेकी छु ।

नगर सभाका अध्यक्षज्यू

अब म आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को बजेट र कार्यक्रम संक्षिप्तरूपमा प्रस्तुत गर्न चहान्छु । यसको विस्तृत विवरण संलग्न अनुसूचिहरूमा समावेश गरेकी छु । यस आर्थिक वर्षका लागि कूल रकम रु.५१ करोड १५ लाख ३४ हजार १ सय २३ बिनियोजन गरेकी छु । जसमध्ये केन्द्र सरकारबाट वित्तीय समानीकरणमा रु.१७ करोड ११ लाख ३५ हजार तथा सशर्त अनुदानतर्फ २३ करोड ३३ लाख ८४ हजार प्राप्त हुन आएको छ । साथै प्रदेश सरकारबाट रु.२३ लाख प्राप्त हुन आएको छ भने सिद्धिचरण नगरपालिकाको आन्तरिक आयबाट आ.व.२०७५/०७६ मा २ करोड ३७ लाख ४१ हजार ५ सय, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत ५ करोड ५० लाख, गत आर्थिक वर्षको जिम्मेवारी २ करोड ५९ लाख ७३ हजार ६ सय २३ रकम बिनियोजन गरेकी छु ।

सशर्त अनुदान वापत प्राप्त कूल रकम रु.२३ करोड ३३ लाख ८४ हजार केन्द्रबाट नै रकम शीर्षकगत बिनियोजित भई आईसकेको छ । जसमा शिक्षा मन्त्रालय अन्तर्गतबाट शिक्षा क्षेत्रमा साबिकमा सञ्चालित सबैका लागि शिक्षा आधारभूत तह (आधारभूत तहका शिक्षक तलब भत्ता), माध्यमिक तह (शिक्षक तलब भत्ता) र विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू रहेका छन् । त्यसै गरी स्वास्थ्य मन्त्रालय अन्तर्गतबाट साबिकमा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाहरूको सञ्चालन खर्च तथा तलब भत्ता केन्द्रीय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार कार्यक्रम, क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम, आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम, एकीकृत जिल्ला स्वास्थ्य कार्यक्रम, परिवार स्वास्थ्य कार्यक्रम, औषधि, भ्याक्सिन, सामाग्री प्याकिङ र ढुवानी बापतको रकम लगायतका कार्यक्रमहरूलाई पनि सशर्त अनुदान भित्रै समावेस गरेकी छु । त्यस्तै कृषि विकास मन्त्रालय अन्तर्गतको एक स्थानीय तह एक प्राविधिक कार्यक्रम अन्तर्गतको कार्यक्रम प्राविधिकको तलब र पोशाक भत्ता समेत यसै अनुदानमा बिनियोजन गरेकी छु ।

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

कूल बजेट सीमाबाट समानीकरण वापतको रकम घटाउदा कायम हुन आउने रकम रु.१७ करोड ११ लाख ३५ हजार मध्ये चालु खर्च वापत करिब ४५% अर्थात ७ करोड ६१ लाख १२ हजार ६ सय ६० रुपैयाँ र बाँकी ५५% अर्थात ९ करोड ५० लाख २२ हजार ३ सय ४० रुपैयाँ पूँजीगत खर्च वापत बिनियोजन गरेकी छु । यो पूँजीगत खर्चलाई पनि क्षेत्रगत आधारमा आर्थिक/सामाजिक विकास, पर्यटन विकास, पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा बिपद् व्यवस्थापन, विकास र संस्थागत विकास तथा सुशासन तर्फ गरी ५ क्षेत्रमा विभाजन गरी बिनियोजनको व्यवस्था मिलाएकी छु । अब म विभिन्न विषयगत शीर्षक अनुसारको बजेट बिनियोजन प्रस्तुत गर्न चहान्छु ।

आर्थिक विकास :

यस शीर्षक अन्तर्गत कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, प्राचिन, ऐतिहासिक, पुरातात्त्विकधरोहर संरक्षण र विकास, पर्यटन, सहकारी र वित्तीय क्षेत्र पर्दछन् । जसका लागि यस आर्थिक वर्षमा आधुनिक कृषि प्रविधि तालिम, पशु विमा तालिम, माटो परीक्षण शिविर, पशु स्वास्थ्य शिविर, आय आर्जनको लागि घुम्तीकोष मार्फत बीउ पूँजी कार्यक्रम, व्यवसायिक कृषि तथा औद्योगिक क्षेत्रको अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम, होमस्टे तालिम, सुन्तला तथा फलफूल खेति बिस्तार, पशु रोग निधान एवं अन्य कार्यक्रम, विजुली मिल सुधार, कक्नी चम्पादेवी भ्यू टावर निर्माण, पत्ताले पर्यटकीय क्षेत्रको गुरुयोजना, बीउ विजन तथा किटनाशक औषधि खरिद, सुन्तला, स्याउ खेतिको पकेटक्षेत्र निर्माण र सिंचाई मर्मत,

दुधकोशी-रम्जाटार हुँदै जन्तरखानी (पत्ताले) पैदल पदमार्ग निर्माणका लागि एकमुस्ट रु.१ करोड २५ लाख ८ हजार ४ सय विनियोजन गरेकी छु ।

सामाजिक विकास :

यस शीर्षक अन्तर्गत शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, साहित्य, कला संरक्षण, कार्यक्रम, दुई वा दुई भन्दा बढी छोरीमात्र हुने दम्पत्तिलाई प्रोत्साहन सम्मान कार्यक्रम, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, दलित तथा फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई सम्मान कार्यक्रम, संस्कृत प्रबर्द्धन, खेलकूद तथा मनोरञ्जन र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण, एकद्वार संकट व्यवस्थापन, स्वास्थ्य संस्थावाट उत्पादित फोहोरमैला व्यवस्थापन, उत्कृष्ट स्वास्थ्य छनौट, संस्था संस्थाहरूको स्तरबृद्धि, पोषण व्यवस्थापन, सर्ने तथा नसर्ने रोग सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम, नगरक्षेत्र भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा इन्सीनरेटर र खाल्डो निर्माण, योग, ध्यान, प्राणायाम् मार्फत आरोग्य बृद्धि, स्थानीय स्तरमा पाईने जडिकुटीको अधिकतम उपयोग, आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिलाई विस्तार गर्ने लगायतका क्षेत्रहरु पर्दछन् । सो कार्यक्रमको लागि रु.२ करोड २३ लाख ७२ हजार ५ सय विनियोजन गरेकी छु ।

पूर्वाधार विकास :

यस क्षेत्र अन्तर्गत स्थानीय सडक तथा पूल, सिंचाई, भवन तथा शहरी विकास, उर्जा, लघु तथा साना जलबिद्युत, सञ्चार, गरिबको टिनको छाना कार्यक्रम, एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम, निर्माणधिन सडकको स्तरोन्तती, दिगो उर्जा र पानीको मुहान संरक्षण लगायतका विषयहरु समेटिएका छन् । जसका लागि यस आ.व.मा पूर्वाधार विकास अन्तर्गत माथि उल्लेखित सबै कार्यक्रमहरूको लागि एकमुस्ट रु.४ करोड ३१ लाख ५२ हजार ५ सय विनियोजन गरेकी छु ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

यस अन्तर्गत बन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, फोहोरमैला व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन लगायतका क्षेत्रहरु पर्दछन् । यी सबै क्षेत्रहरूको लागि सञ्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरूमा एकमुस्ट रु.६२ लाख ५० हजार विनियोजन गरेकी छु ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :

यस अन्तर्गत सामान्य सेवा, सुरक्षा व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि, पञ्जिकरण व्यवस्थापन, स्थानीय तथ्याङ्क सङ्कलन र अभिलेख व्यवस्थापन, सुशासन प्रबर्द्धन, अनुसन्धान तथा विकास लगायतका क्षेत्रहरु पर्दछन् । यी सबै सञ्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरूका लागि एकमुस्ट रु.८ करोड ९१ लाख ५१ हजार ६ सय विनियोजन गरेकी छु ।

नगर सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म अन्य विविध क्षेत्रहरूमा विनियोजित वजेट विवरण प्रस्तुत गर्न चहान्छु ।

साविकमा सञ्चालन भई आएका नियमानुसार दायित्व सिर्जना भएका तथा निरन्तरता दिन आवश्यक देखिएका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइएकी छु ।

महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाति, दलित, अल्पसंख्यक वा पिछड़िएको वर्ग, क्षेत्र लगायतका महिलाहरुको वृत्ति विकासका लागि व्यक्तित्व प्रशिक्षण, सीप विकास तथा संस्थागत कार्यक्रमहरु अगाडि बढाउनुका साथै लैंगिक हिंसा न्यूनिकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रम, महिला लक्षित वर्गको उत्थान, विकास तथा मूल प्रवाहीकरणका लागि शिक्षा, सचेतना, जागरण र जनतामा चेतना फैलाउने प्रवर्द्धनात्मक प्रवृत्तिका कार्यक्रमहरुका लागि एकमुस्ट रु.१० लाख छुट्याएकी छु ।

बेमौसमी तरकारी खेति, बीउ विजन, सुन्तला, कागती, लिची, अलैची तथा कृषि प्रविधि जस्ता नगदेबाली लाई प्रवर्धन गर्ने कार्यक्रम एवं क्षमता विकासतर्फ ३८ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

पशुशाखा अन्तर्गत संचालन हुने उन्नत जातका बाखा, बंगुर, गाई, भैसी पालन तथा तिनीहरुको औषधि उपचार तथा संचालनका लागि एकमुष्ट रु.३७ लाख ३३ हजार विनियोजन गरेकी छु ।

समयको माग सँगै आधुनिक किसिमको शिक्षा प्रणालीमा जोड दिनका लागि सामुदायिक विद्यालयको सुधार कार्यक्रम, स्वास्थ्य शाखा व्यवस्थापन, आयुर्वेद शाखा व्यवस्थापन, स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन लाई रु.१० लाखका दरले जम्मा रु.४० लाख विनियोजन गरेकी छु ।

यस नगरपालिकामा रहेका १३७ जना स्वास्थ्य स्वयम्भेविकाहरु लाई प्रोत्साहन गर्न खाजा खर्चको लागि मासिक रु.५०० का दरले जम्मा रु.८ लाख २२ हजार विनियोजन गरेकी छु ।

खानेपानी व्यवस्थापनको लागि, पर्यटन, वन तथा वातावरण, भू-संरक्षण र स्थानीय नदी नियन्त्रणका लागि रु.३ लाखका दरले जम्मा रु.१५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

नगरक्षेत्र भित्र संचालित दुई वटा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको लागि रु.८ लाख ५० हजार विनियोजन गरेकी छु ।

युवा खेलकूद विकास कार्यक्रम, सहकारी व्यवस्थापन र धार्मिक ऐतिहासिक स्थलको विकासको लागि रु.२ लाखका दरले जम्मा रु.६ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

एकीकृत सम्पति कर व्यवस्थापन गर्ने कार्यको लागि बडास्तरमा कर र यसको सदुपयोगमा नगरवासीको भूमिका सम्बन्धी कर शिक्षा कार्यक्रम र स्थानीय तह बाट न्यायिक सम्पादन कार्यको लागि तथा मेलमिलापकर्ता समिति गठन गरी तालिम समेत दिई व्यवस्थित रूपमा काम अगाडि बढाउन तालिम तथा अध्ययन भ्रमणको लागि उचित रकम विनियोजन गरेकी छु ।

नेपाल सरकारले लिएका राष्ट्रिय लक्ष्यहरु तथा अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धता र सो बाट सिर्जित दायित्वलाई समेत प्राथमिकता दिइएकी छु । निर्माणधिन पूर्वाधारहरको निर्माण सम्पन्न समय मै सम्पन्न गर्ने गरी सो अनुसारको व्यवस्था मिलाएकी छु । अत्यावश्यक सडकहरुको स्तरोन्नती र निर्माण कार्यलाई थप स्रोत सहित निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाएकी छु ।

नगरक्षेत्र भित्र संचालन भएका प्रस्तावित विद्यालयहरुका निजी स्रोतको शिक्षक तलब भत्ता व्यवस्थापनको लागि आगामि आ.व.०७५/०७६ को लागि चालु शीर्षकबाट रु.३५ लाख विनियोजन गरी यस क्षेत्रको समस्या समाधान गर्ने प्रयास गरेकी छु ।

कतिपय कार्यक्रम आयोजनाहरुमा देखिने दोहोरोपन घटाउन नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने जुनसुकै कार्यक्रमहरु नगरपालिकाको मातहतबाट नै सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाएकी छु । बजेट कार्यक्रमले

नसमेटेका तथा समेटन नसकिएका अन्य कार्यक्रमहरूलाई आगामि दिनहरुमा जनसंख्या, भूगोल लगायत अन्य वर्ण, लिङ्ग, क्षेत्र, समुदायहरु समेतलाई मध्यनजर गर्दै समतामूलक ढङ्गले विकासमा बिनियोजन गर्दै लिग्ने नीति तय गरिने छ । यसै गरी नगर गौरवका आयोजना एवं ठूला आयोजनाहरुको लागि प्रदेश र संघीय सरकार सँग आवश्यक रकमको व्यवस्थाको लागि अनुरोध गर्ने गरी व्यवस्था मिलाएकी छु । साथै नगरमा साना योजना भन्दा ठूला योजनाले प्राथमिकता पाओस भन्ने तर्फ विशेष ध्यान दिइएकी छु ।

सम्माननिय सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आ.व २०७६/०७७ मा हुने आम्दानी र खर्चको विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चहान्दू । आगामि आर्थिक वर्षका लागि कूल रकम रु.४९ करोड ५१ लाख ४४ हजार ५ सय ७५ रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरेकी छु । जसमध्ये नगरपालिकाको वित्तिय समानीकरण तर्फ १९ करोड ९४ लाख ५० हजार २ सय ५० रुपैयाँ र सर्थार्त अनुदान २६ करोड ६५ लाख ९५ हजार ३ सय २५ रुपैयाँ हुन आउने अनुमान गरेकी छु भने सिद्धिचरण नगरपालिकाको आन्तरिक आयबाट आ.व. २०७६/०७७ मा २ करोड ९० लाख ९९ हजार प्राप्त हुने अपेक्षा गरेकी छु ।

आर्थिक विकास :

यस शीर्षक अन्तर्गत कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, प्राचिन, ऐतिहासिक, पुरातात्त्विकधरोहर संरक्षण र विकास, पर्यटन, सहकारी र वित्तीय क्षेत्र पर्दछन् । जसका लागि यस आर्थिक वर्षमा आधुनिक कृषि प्रविधि तालिम, पशु विमा तालिम, माटो परीक्षण शिविर, पशु स्वास्थ्य शिविर, आय आर्जनको लागि घुम्तीकोष मार्फत बीउ पूँजी कार्यक्रम, व्यवसायिक कृषि तथा औद्योगिक क्षेत्रको अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम, होमस्टे तालिम, सुन्तला तथा फलफूल खेति विस्तार, पशु रोग निधान एवं अन्य कार्यक्रम, विजुली मिल सुधार, कक्नी चम्पादेवी भ्यू टावर निर्माण, पत्ताले पर्यटकीय क्षेत्रको गुरुयोजना, बीउ विजन तथा किटनाशक औषधि खरिद, सुन्तला, स्याउ खेतिको पकेटक्षेत्र निर्माण र सिंचाई मर्मत, दुध कोशी-रुम्जाटार हुँदै जन्तरखानी (पत्ताले) पैदल पदमार्ग निर्माणका लागि यस वर्षमा सम्पन्न नभएका क्रमागत आयोजनाहरूलाई समेत मध्येनजर गरी एकमुस्ट रु.१ करोड ४३ लाख ८४ हजार ६ सय ६० रुपैयाँ बिनियोजन हुने अनुमान गरेकी छु ।

सामाजिक विकास :

यस शीर्षक अन्तर्गत शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, साहित्य, कला संरक्षण, कार्यक्रम, दुई वा दुई भन्दा बढी छोरीमात्र हुने दम्पत्तिलाई प्रोत्साहन सम्मान कार्यक्रम, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, दलित तथा फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई सम्मान कार्यक्रम, संस्कृति प्रबर्द्धन, खेलकूद तथा मनोरञ्जन र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण, एकद्वार संकट व्यवस्थापन, स्वास्थ्य संस्थाबाट उत्पादित फोहोरमैला व्यवस्थापन, उत्कृष्ट स्वास्थ्य छनौट, संस्था संस्थाहरुको स्तरबृद्धि, पोषण व्यवस्थापन, सर्ने तथा नसर्ने रोग सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम, नगरक्षेत्र भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा इन्सीनरेटर र खाल्डो निर्माण, योग, ध्यान, प्राणायाम् मार्फत आरोग्य बृद्धि, स्थानीय स्तरमा पाईने जडिबुटीको अधिकतम उपयोग, आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिलाई विस्तार गर्ने लगायतका क्षेत्रहरु पर्दछन् । सो कार्यक्रमको लागि रु.२ करोड ५७ लाख २८ हजार ३ सय ७५ रुपैयाँ बिनियोजन हुने अनुमान गरेकी छु ।

पूर्वाधार विकास :

यस क्षेत्र अन्तर्गत स्थानीय सडक तथा पूल, सिंचाई, भवन तथा शहरी विकास, उर्जा, लघु तथा साना जलबिद्युत, सञ्चार, गरिबको टिनको छाना कार्यक्रम, एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम, निर्माणधिन सडकको स्तरोन्नती, दिगो उर्जा र पानीको मुहान संरक्षण लगायतका विषयहरु समेटिएका छन् । जसका लागि यस आ.ब.मा पूर्वाधार विकास अन्तर्गत माथि उल्लेखित सबै कार्यक्रमहरको लागि एकमुस्ट रु.४ करोड ९६ लाख २५ हजार ३ सय ७५ रुपैयाँ बिनियोजन हुने अनुमान गरेकी छु ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

यस अन्तर्गत बन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, फोहोरमैला व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन, जलवायु परिवर्तन लगायतका क्षेत्रहरु पर्दछन् । यी सबै क्षेत्रहरुको लागि सञ्चालन हुने बिभिन्न कार्यक्रमहरुमा एकमुस्ट रु.७१ लाख ८७ हजार ५ सय बिनियोजन हुने अनुमान गरेकी छु ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :

यस अन्तर्गत सामान्य सेवा, सुरक्षा व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि, पञ्जिकरण व्यवस्थापन, स्थानीय तथ्याङ्क सङ्कलन र अभिलेख व्यवस्थापन, सुशासन प्रबर्द्धन, अनुशन्धान तथा विकास लगायतका क्षेत्रहरु पर्दछन् । यी सबै कार्यक्रमहरका लागि एकमुस्ट रु.१० करोड २५ लाख २४ हजार ३ सय ४० रुपैयाँ बिनियोजन हुने अनुमान गरेकी छु ।

नगर सभाका अध्यक्षज्यू,

अन्त्यमा,

यो बजेट तयार गर्ने क्रममा टोल भेला देखि नगर कार्यपालिकाको बैठकसम्मका बजेट तर्जुमाका चरणमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्षरूपमा सुझाव सल्लाह सहित सहयोग पुऱ्याउनु हुने संलग्न सबैमा आभार व्यक्त गर्न चहान्छु । त्यसै गरी यस कार्यमा प्रत्यक्ष संलग्न हुनु हुने जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारी वर्गहरुमा धेरै धन्यवाद् दिन चहान्छु । त्यसै गरी आम नगरबासी, निजीक्षेत्र, विकास साभेदार, नागरिक समाज एवं सञ्चार जगत प्रति पनि धन्यवाद् दिन चहान्छु । बजेट तर्जुमा एउटा पाटो हो भने यसको सफल कार्यान्वयन अर्को महत्वपूर्ण पाटो हो । तर्जुमा गरिएको बजेट सही कार्यान्वय भएमा मात्र यसले सार्थकता पाउँछ । त्यसैले बजेटको कार्यान्वयको लागि सम्पूर्ण सरोकारवालाको सहयोगको पूर्ण अपेक्षा गरेकी छु । सिद्धिचरण नगरपालिकाको विकास र समृद्धिमा निरन्तर सद्भाव र सहयोग पुऱ्याउनु हुने आम नागरिकहरु, कर दाताहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, निजी क्षेत्र, विकास साभेदारहरु, सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था, सामुदायिक संस्थाहरु, नागरिक समाज एवं सञ्चार जगत लगायत सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

मिति : २०७५ आषाढ १०

इच्छा कुमारी गुरुङ

नगर उपप्रमुख

सिद्धिचरण नगरपालिका

ओखलढुङ्गा